

5267
4de Faste-Onsdag 1846
1846

Grundtvigs prædikenmanuskripter fra 1845-46, fasc. 36,
udgivet januar 2010 af Lars Toftdahl Andersen
i Grundtvig-Byens digitale bibliotek med støtte fra
Tipsmidlerne (2001) og N.F.S. Grundtvigs Fond (2010).

6 ms, 25. marts 1846

4de Faste-Onsdag 1846

Korsfæstede og Opstandne Frelser! Vorherre *Jesus Christus!* Du vil, at vi skal være i denne Verden, hvor Syndere trodser og Døden raader, ligesom Du var, for at vi i den anden Verden, de Levendes Land, hvor kun Retfærdighed boer, kan blive ligesom Du er; men uden Dig kan vi det slet ikke; lad derfor Din Aand hvile paa os, oplive, oplyse, styrke og styre os, saa vi faae Magt til at være Guds Børn, Sind til at træde i Dit Fodspor, og himmelsk Barnlighed til i Dit Navn at bede din Bøn: Fadervor! Du, som er i Himlene!

Christne Venner! det er to afskyelige, vilde Optrin, der i dag stilles os for Øie: ved den ene Side en rasende Pøbel, ophidset af gamle Ræve, der skriger i vilden Sky: giv os Barabas løs, som er fængslet for Oprør og Mord, og bort med Jesus, som kaldes Christus, korsfæst ham, korsfæst ham, bliver ved at skrige, høiere og høiere til den feige og hjerteløse Statsmand dømmer, at de skal faae deres Villie, men vasker dog sine Hænder, og er fræk nok til at kalde sig uskyldig i den Retfærdiges Blod. Dette hist, og saa ved Siden ad en Flok ugudelige, raa og kaade Krigsfolk omkring den værgeløse, sagtmødige og majestætiske Uskyldighed, som de begiærlig gribe Leiligheden til at

krænke, spotte og fornede, og da de hører, han har kaldt sig Konge, hænger Narrekappen om ham, fletter ham en Tornekroner, giver ham et Rør til Septer og falder paa Knæ for ham, raabende med Skoggerlatter: hil være dig, du kiære Jøde-Konge!

Vore christelige Fædre og Mødre brast i Graad, naar de saae dette Menneske og disse vilde Dyr, som tørstede efter hans Blod og legde med hans Jammer, og skiøndt vi er koldsindigere, saa det staaer klart for os, at de Taarer er spildte, som flyde over Grusomheder, fra ældgamle Dage, der for længe siden har hævnnet sig selv, og over Smerter som den Lidende har glemt; saa kunde vi dog ogsaa græde, naar vi fordybede os i den Betragtning, at anderledes er denne Verden igunden aldrig, bedre er den slet ikke blevet, men ligesaa medlidende med de groveste Forbrydere, ligesaa ubarmhjertig mod de Fromme, og ligesaa begiærlig efter med Spot at hevne sig paa det Store og Ophøiede, og, saavidt mueligt, trække det ned til sig, ja kaste det under sig, saa, naar der var Mage til den Mageløse, en Menneskens Søn, saa stor, saa ædel, saa uskyldig, saa viis, saa frimodig, saa majestætisk midt i udvortes Ringhed og dyb Ydmyghed, da veed vi, han vilde være ligesaa forhadet og forfulgt, og vilde Gud tillade det, faae samme Skæbne.

Dog, vor Mester, han som vidste Alt hvad der er i Mennesket, Alt hvad der gavner Mennesket og Alt hvad der tækkes Gud,

4de Faste-Onsdag 1846

han har lært os hverken at sørge over igaar eller i morgen, da hver Dag har Nok i sin egen Plage, og Han som vidste Alt hvad der tjener til vor Fred, han gav os det ogsaa, idet han gav og efterlod os sin Fred, den Guds Fred, som overgaaer al Forstand og bevarer Hjerter og Tanker i Christo *Jesu*, Vorherre, og naar vi med denne Guds Fred betragter Billederne til Christi Lidelses Historie, da blive de os alle kiære, opbyggelige og trøstelige.

Det *Evangeliske* Billede af den rasende Mængde med de trædske Øretudere omkring den vaklende og hinkende Pilatus, og Billedet af de vilde, kaade Krigsfolk omkring den sagsmodige og majestætiske Herre *Jesus Kristus*, de indtage og opbygge os da ved deres Sandhed og Skiønhed og ved den dybe, himmelske Rolighed, der er udbredt over dem,

og lader os kaste et Blik ind i de hellige Maleres, i Evangelisternes Sjæl, som kunde tale saa mildt og roligt om deres Herres og Mesters dybe Fornedrelse, Fordømmelse og Forhaanelse af Smaa og Store i denne Verden, skøndt de selv stod midt i den, udsendte af ham, som Lam mellem Ulve, til at drikke af den samme Skaal, fornedres, fordømmes og forhaanes for hans Navns Bekiendelse.

Ja m. V. at Evangelisterne Mathæus og Markus, Lukas og Johannes kunde skrive Jesu Christi Lidelses-Historie saaledes, som den ligger aaben for os, med den Troskab og Sandhed, der beviser sig selv, fordi den skildrer Verden, som den igrunden er til alle Tider, og maatte under de mageløse Omstændigheder vise sig, men skildrer den uden mindste Overdrivelse, uden Klagemaal, uden Bebreidelse eller Trudsel, det er i alle Maader et stort Vidunder, der kun lader sig forklare af det ny

4de Faste-Onsdag 1846

Liv, som Frelseren opførde af Graven og meddelte sine Disipler, vil meddele os alle, som troe paa ham, det ny Liv, der kan betragte det Gamle med al dets Møisommelighed og sørgelige Endeligt med Rolighed, fordi det selv er Fred og Glæde i den Helligaand, ja, fordi al Lidelse i den Velsignelses Navn er en Vinding, da ligesom vi lide, saaledes skal vi herliggiøres med ham.

Naar vi derfor læse i den Apostoliske Skrift om dette ny, christelige Liv, dets aandelige Kræfter, dets deilige Frugter, dets Hvile i Guds Naade, og vi fristes til at tvivle om dets Muelighed paa Jorden, da kan vi intet bedre gjøre end at vende Øine og Tanker til Evangelisternes Skildring af det gamle Liv, som vi kiende kun alt for godt, thi i den Sandhed og Rolighed, hvormed de afmale det, har vi ikke alene Borgen for, at deres Vidnesbyrd om det ny Liv er aldeles troværdigt, men et slaaende Beviis paa, at de havde annammet det og beherskede nu hele det oprørte Hav i deres Inderste med Herrens Ord: Tie, vær stille! burde det ikke Christus at lide dette og saa indgaae til sin Herlighed, og er ikke vi i denne Verden ligesom han var, kommer han ikke snart og tager os til sig, saa vi skal være hvor han er og see hans Herlighed!

Troer vi da kun paa den samme Herre Jesus Christus, korsfæstet og opstanden, da føle vi ogsaa, at vi er kaldte til det samme Haab, fødte af Vand og Aand til det samme ny Liv i ham, saa ogsaa for os har han lidt, for os er han grebet og dømt, hudstrøget og bespottet, korsfæstet og opstanden,

4de Faste-Onsdag 1846

ogsaa for os, paa vore Vegne og til vor Retfærdiggjørelse, til vor Gienfødelse og Fornyelse efter Hans Billede, som skabde os til det evige Liv.

Og see, da opgaaer den ny Soel ogsaa over vort Hoved, ligesom over deres, der først midt i Mørket og Dødens Skygge saae det store Lys, thi dette er den ny Soel, det Evighedens Lys, hvori alt det Timelige, det Sørgelige saavelsom det Glædelige faaer en ny Skikkelse, uden dog at holde op at være hvad det virkelig er; thi de ypperste Præster, Pilatus og Herodes, den rasende Mængde, de ryggesløse Krigsfolk blive ikke et Haar bedre, fordi det sees, at de kun gjorde, hvad Guds Viisdom havde besluttet, maatte skee for at den Retfærdige kunde frælse de Uretfærdige, og det bliver lige grueligt at Mennesker udbad sig det som en Naade, at Morderen maatte frigives og Livets Fyrste korsfæstes, skiøndt det betegnede den store Kiærligheds-Gierning, hvorved den Himmelske Fader lod sin elskelige Søn lide Døden i Synderes Sted.

Denne Verden med al sin Ondskab og Uretfærdighed, for dum, nu og herefter, bliver den samme, fordi Sandheden er altid eens, men Indtrykket paa os bliver ganske anderledes, naar vi betragte Verden i Evighedens Lys, thi paa den ene Side see vi at Alt er forbigaaende,

4de Faste-Onsdag 1846

selv det Værste kun en Overgang for os, og paa den anden Side, at al Uretfærdighed er Daarskab, al Ondskabens Seier kun Blændværk, og hvad den kalder sin Lykke og vor Ulykke er netop tvertimod. Da sige vi til alle Herrens gamle Fiender, som Propheten fordem: hvor er I nu, som gjorde Forskrækkelse i de Levendes Land, er I ikke nedfarne i Hulen og eders Misgierninger hvile over eder[s] Been, og til alle Herrens Fiender og Bespottere nu og herefter sige vi: speiler eder i disse! vogter eder for deres Vei, thi Enden er Døden, og seer hvad de vandt som bespottede den store Konge i hans Tjener-Skikkelse: de er selv til Spot til Verdens Ende, medens Millioner oprigtig bøie Knæ i *Jesu* Navn og glade bekiende, at han er Herren og Kongen til Gud-Faders Ære!

Og hvad der er Hovedsagen, i det vi selv bøie Knæ i det velsignede Navn, see vi ham i Aanden ved Guds Høire-Haand med den Purpurkaabe som aldrig falmer, farvet i hans hellige og uskyldige Blod, med en Rosenkrands, som aldrig visner, fordi den udsprang af Tornekronen, han kiærlig bar for os, og med et Septer, som kun er af Jern for hans Fiender men et Rør for hans Venner, der skyder Grene til dem alle, thi de skal regiere med ham.

Og da skal det ogsaa for os blive et blidt Hvilested med en uudtømmelig Trøstens Kilde; det Ord: han leed for os, saa naar vi lide med ham, da skal vi ogsaa herliggjøres med ham. Amen! i Vorherres *Jesu* Navn, Amen!